

Nézd, ez itt a színház. Milyen szép ebben a reggeli fényben; talán szebb is, mint mintája: a pesti Vígszínház. Nekem bizonyosan szebb, hiszen fiatal jogász Apám hordta hozzá a téglát s a tanulástól kissé elfinomodott, feltört kezének vére keveredett a malter közé. Valaha, látod, így építette a szegényember gyereke a jövőjét, sőt — milyen szívszorító szimbólum — öntudatlanul még az enyémet is. Nem élte meg, hogy ezen a magaépítette valódi színpadon megjelenjek, de megélte a legnagyobb csodát: megjelenésemet öt kilósan, feketén és ordítva az életvágytól, itt jobbra a Horváth Döme utcai magas földszintes, esslingeni redőnyös „úri” lakásában. Ez a ház az, látod. Most állok itt először. Ismeretlenül, idegenül, bénult-tétován ténfergek itt Veled ezen a napsütötte, vadszőlős udvaron. Mert a 25 év alatt, ha itt jártam a szomszédos színházban, csak magamra figyeltem, sohasem másra. Mint kéregető kukucskálhatok csak be a bezárt virágos-üveges folyosóra s a bűnbánat könnyein keresztül lesem a csukott ajtókat, vajon melyik mögött lakott a Boldogság? Talán ott, az első utcai szobában állt az a barnára festett ágy, ami szegedi otthonunk sose használt kis szobájában árváskodott, s amibe néha lopva lefeküdtem, csak azért, mert tilos volt. Ezen az ágyon szült meg s halt meg két hét múlva szép, szelíd Anyám. S talán ezen a barátságos, világos, fényes folyosón állt a kis tanítónő záros fiókos íróasztala. En tanultam mellette diákkoromban, s fiókjában kamaszéveim „titkai” lapultak. Ma már tudom, az Ő szelíd-szigorú keze zárta be lelkem fiókjába az igazi tanítást:

Magunkfelejtő szeretettel telve dolgozni, életet adni, boldogságot árasztani, s ha a világban és benned még mindig létező gonoszság, rosszakarat, irigység, hiúság, közöny és tudatlanság elleni harcban elbuksz, állj újra talpra és harcolj tovább! Ha eltörik a kardodat, a karoddal, ha eltörik a karodat — a félkaroddal küzdj magadért és igazságodért!

Ne hősieken meghalni, hősieken élni tanulj!

S ha keresztrefeszítenek, szállj le a keresztről, támadj fel újra és újra, vedd a hátadra a keresztet és úgy harcolj tovább. A holnapnak és az örökkévalóságnak már nem szelíd áldozatokra, hanem erős, harcos, egymást szerető és egymásért élő: tehát boldog hétköznapi hősökre van szüksége. Ők és csakis ők építhetik meg a mennyországot a földön.

A kulcsot Anyám elvitte magával. Mennyit hányódtam, mennyit kínlódtam, míg az élet feltörte árvaságom önzéssé romlott zárját, s ezt a világokat teremtő, félelmesen szép Leckét lassan megtanultam.

1963. május 1. Budakeszi

(Folytatjuk)

LABANCZ GYULA VERSEI

M e l l é k t é m a

az idő elcsempézi a teret
e borszárnys abroszon, most
mikor már egészen a léleké
ízületes lángtenyérből
ajakkal formált kehely

Hölderlin a telefontnál

zörgő szobafal
préselt hang-szirom
szemmel föltárcsázott éjjel
végtére is a líra Istenhez kapcsol
miért várnál a megszólításig

B a g a t e l l

az csak természetes
hogy fölragyog
vesekőre lett örömtől
az öntudatos fájdalom